

જીવંતિકા વ્રત કથા PDF

પ્રાચીન સમયમાં શીલભદ્ર શહેરમાં સુશીલકુમાર નામનો રાજા રાજ કરતો હતો. તેમની રાણીનું નામ સુલક્ષણા હતું. રાજા અને રાણી ખૂબ જ સેવાભાવી અને ધર્મનિષ્ઠ હતા અને દરેક બાબતમાં ખુશ હતા પરંતુ તેઓ એક વાતથી દુઃખી હતા, તેઓ જમીનનો હિસ્સો ગુમાવી રહ્યા હતા. તેમને એક પણ સંતાન ન હતું, તેથી રાણીબા ચિતામા સુકાઈ ગયા હતા. દુનિયાની બધી ખુશીઓ તેના મન માટે ઝેર સમાન બની ગઈ.

તે લગભગ એક દિવસ છે. રાણી સુલક્ષણા મહેલના આંગણામાં બેસીને બહાર રમતના મેદાનમાં રમતા બાળકોને જોઈ રહી હતી. તે સમયે તેની એક પ્રિય દાસી ત્યાં આવી. આ નોકરાણી સુયાની તરીકે પણ કામ કરતી હતી. તેથી, જો ગામમાં કોઈ બીમાર હોય, તો દરેક તેને બોલાવે છે.

નોકરાણી બહુ સમજુ હતી. તે તરત જ રાણીનો મૂડ સમજી ગયો. તેણે રાણીને કહ્યું: "રાણી! તું આટલી બધી ચિંતા કેમ કરે છે? જો તને ખોટું ન લાગ્યું હોય, તો હું તને એક વાત કહેવા માંગુ છું, જેથી તારું મિથ્યાભિમાન કાયમ માટે દૂર થઈ જાય."

"મને જલ્દી બતાવો..." રાણીએ કહ્યું.

દાસીએ રાણીના કાનમાં ધીમેથી કહ્યું: "સાંભળો, રાણી! ગામમાં એક બ્રાહ્મણને ત્રીજો મહિનો જવાનો છે. તમે આજથી જ વાત ફેલાવી દો કે તું ગર્ભવતી છે અને માતા બનવાની છે. સારું, હું લઈશ. તે પછી બધું સંભાળ. હું બ્રાહ્મણ પૂરા દિવસે જન્મ આપશે તે બાળક લાવીને તમને સોંપીશ! દાસીની વાત સંભાળીને રાણીએ પહેલી મુશ્કેલી અનુભવી, પણ દાસીએ તેને કહ્યું:

"ગભરાશો નહીં, કોઈને કંઈપણ ખબર પડશે નહીં." સંતાનની ઈચ્છાથી રાણી સુલક્ષણા આવું કરવા તૈયાર થઈ ગઈ. ગુનો કર્યો અને તે ગર્ભવતી હોવાની વાત ફેલાવવાનું શરૂ કર્યું.

પાછળની દૃષ્ટિએ, છ મહિના વીતી ગયા. એક દિવસ રાત બ્રાહ્મણને પ્રસૂતિની પીડાથી દાસી બોલાવી! મધ્યરાત્રિ પછી બ્રાહ્મણે એક સુંદર અને તેજસ્વી પુત્રને જન્મ આપ્યો. નોકરાણી બધાની રજા લઈને નીકળી ગઈ. થોડીવારમાં ઘરના બધા ધમધમતા સૂઈ ગયા.

નોકરાણી ચોરનો પીછો ઘરની પાછળની બારીમાંથી બ્રાહ્મણના ઓરડામાં ગઈ અને બાળકને લઈને ઘરની બહાર નીકળી ગઈ. તે સીધો રાણી પાસે ગયો અને બાળકને સોંપી દીધું. રાણી ખુશ હતી. ત્યાર બાદ તરત જ મહેલમાં સમાચાર ફેલાઈ ગયા કે રાણીએ એક સુંદર પુત્રને જન્મ આપ્યો છે.

આખું નગર આનંદથી છવાઈ ગયું. ઘરે ઘરે દીવા પ્રગટાવવામાં આવ્યા હતા. જેમ આખું નગર ઉજવણી કરે છે, બાળકની સાચી માતા, બ્રાહ્મણ, વિલાપ કરે છે. દીકરો ખોટથી રડે છે, ટાળે છે.

ત્યારપછી બ્રાહ્મણે જીવિકાનું વ્રત શરૂ કર્યું. તેથી મા જીવિકાએ બ્રાહ્મણના પુત્રનું રક્ષણ કરવાનું શરૂ કર્યું, જે મહેલમાં રાજકુમાર બનવા માટે મોટો થઈ રહ્યો હતો. રાણીએ તેનું નામ શીવસેન રાખ્યું. શીવસેન મોટો થવા લાગ્યો. જ્યારે તે નાનો હતો, ત્યારે રાજા સુશીલકુમાર અને બ્રાહ્મણના પતિનું અવસાન થયું અને શીવસેના સિંહાસન પર બેઠા. તે ખૂબ જ દયાળુ અને ધર્મનિષ્ઠ હતો. લોકો તેની આવડતથી ખૂબ ખુશ હતા.

થોડા સમય પછી તેઓ તેમના પિતાને શ્રદ્ધાંજલિ આપવા માટે ગયાજી જવા

રવાના થયા. રસ્તામાં તે એક વણકરના ઘરે રોકાયો. આ વાણિયાએ છ બાળકોને જન્મ આપ્યો અને છઠ્ઠા દિવસે તે જ સમયે મૃત્યુ પામ્યો. આજે વનિકાના સાત વર્ષના પુત્રનો છઠ્ઠો જન્મદિવસ હતો. ઘરના બધા સૂતા હતા ત્યારે માતા જીવિકા શીલસેનનું રક્ષણ કરતી દરવાજા પાસે ઊભી હતી. મધ્યરાત્રિએ વિધાતા ઉપદેશક પુત્રનો લેખ લખવા આવ્યા. તે સમયે માતા જીવિકાએ આડું ત્રિશૂળ પકડીને કહ્યું: “દેવી વિધાતા! તમે અહીં કેમ આવ્યા છો?”

"વાણિયાના દીકરાનો આજે છઠ્ઠો જન્મદિવસ છે, એટલે હું તેનો લેખ લખવા આવ્યો છું."

માતા જીવિકાએ વિધાતાને પૂછ્યું: “બહેન! તમે લેખમાં શું લખશો?” ત્યારે વિધાતાએ જવાબ આપ્યો કે "હું લખીશ કે આ બાળક કાલે સવારે મૃત્યુ પામશે તે તેના નસીબમાં છે."

આ સાંભળીને માતા જીવિકાએ કહ્યું: “ના, ના વિધાત્રી! એવું ન લખો! જ્યાં મારાં પગલાં પડે છે ત્યાં તું આવી શુભ વાતો લખી શકતો નથી. તો આ બાળકનું જીવન સો વર્ષ લખો. અંતે, વિધાતાએ માતા જીવિકાની આજ્ઞાનું પાલન કર્યું અને દીર્ઘ આયુષ્ય લખીને ચાલ્યા ગયા. .

બીજા દિવસે, વાણિયા તેના બાળકને જીવંત જોઈને ચોંકી ગઈ. આ મુસાફરના મંગલ પગલાના પ્રતાપે આ બધું થયું હોવાની તેને ખાતરી હતી.

બીજા દિવસે જ્યારે શિલસેન જવા તૈયાર થયો ત્યારે વાણિયાએ તેને ફરીથી આવવા વિનંતી કરી. શિલસેને હા પાડી. ત્યાંથી તેઓ ઘણા દિવસો પછી ગયાજી પહોંચ્યા. પિતાનું શ્રાદ્ધક્રિયા પૂર્ણ કરીને જ્યાં તેઓ પિંડ દાન કરવા

જતા હતા ત્યાં નદીમાંથી બે હાથ બહાર આવ્યા. આ જોઈને શિવસેનના આશ્ચર્યનો પાર ન રહ્યો. તેણે પંડિતોને આનું કારણ પૂછ્યું, પરંતુ પંડિતો કોઈ જવાબ ન આપી શક્યા. આમાં બીજો હાથ દેવીના હાથ જેવો દેખાતો હતો. તેણે એક હાથમાં પિંડ મૂક્યો. આ રીતે, શ્રાદ્ધ ક્રિયા કર્યા પછી, શીવસેન પોતે ગામમાં પાછા ફરવા નીકળ્યા. ફરતા ફરતા શિવસેન બરાબર એક વર્ષ પેલા વાણિયાના ઘરે આવ્યો અને ત્યાં રાત રોકાયો. તે દિવસે વાણીયાને ફરી એક બાળકને જન્મ આપ્યાને છ દિવસ થયા હતા.

રાત પડતાં જ વિધાતા છઠ્ઠીના લેખો લખવા આવ્યા. તેથી માતા જીવિકાએ તેને રોક્યો અને સો વર્ષનું જીવન લખવા કહ્યું. ધારાસભ્યએ આદેશનું પાલન કર્યું. લેખ લખીને પાછા ફરતી વખતે જીવિકા માને પૂછ્યું: “મા! તમે આ રાજકુમારનું રક્ષણ કેમ કરો છો? આ જ ક્ષણે શિવસેનની આંખો ખુલી. તેને લાગ્યું કે કોઈ તેની સાથે વાત કરી રહ્યું છે. તે પલંગ પર આડા પડીને શાંતિથી આ સંવાદ સાંભળવા લાગ્યો.

માતા જીવિકાએ કહ્યું: “દેવી વિધાતા! આ રાજકુમારની માતા ઘણા વર્ષોથી શુક્રવારે મારો ઉપવાસ કરે છે. તે દિવસે તે પીળાં વસ્ત્રો પહેરતી નથી, પીળાં ઘરેણાં પણ પહેરતી નથી, ચોખ્ખાનાં પાણીને પાર કરતી નથી અને પીળા માંડવા નીચે જતી નથી, તેથી મારે આ રાજકુમારની રક્ષા કરવી છે. તે જ્યાં જાય ત્યાં મારે જવાનું છે. તેના કારણે આજે હું વાણિયાથી ઘેરાયેલો છું. જ્યાં સુધી વાણિયાના ઘરમાં મારું રહેઠાણ છે ત્યાં સુધી હું તેના બાળકને નુકસાન કેવી રીતે થવા દઉં?”

“જોકે.” કાયદો આપનાર ક્યાં જતો રહ્યો?

આ સાંભળીને શીવસેન વિચારમાં ખોવાઈ ગયો. તેને યાદ નહોતું કે તેની

માતા કોઈ ઉપવાસ કરતી હતી. તેમ છતાં તેણે તેની માતાને પૂછવાનું નક્કી કર્યું.

વાણિયાએ સવારે જોયું તો તેની બીજી આંખો પણ જીવંત હતી. તેને લાગ્યું કે શિવસેન ચોક્કસપણે એક મહાન માણસ છે. બીજા દિવસે શીવસે રજા માંગી ત્યારે વાણિયાએ ખુશીથી રજા આપી દીધી.

શિવસેન ઘણા દિવસો પછી તેના રાજ્યમાં પહોંચ્યો. મહેલમાં ગયા પછી માને પૂછ્યું: “મા! તમે ઉપવાસ કેમ કરો છો?”

"દીકરા! હું કોઈ ઉપવાસ નથી રાખતો. રાણી સુલક્ષણા બોલ્યા.

તેથી જ શિવસેનને શંકા હતી કે તે મારી અસલી માતા નથી. શ્રાવણ મહિનાના પહેલા શુક્રવારે તેણે આખા શહેરને પોતાની ઓળખ જણાવા માટે ભેગા થવાનું આમંત્રણ આપ્યું. દરેક વ્યક્તિએ પીળા વસ્ત્રો પહેરવા જોઈએ તેવી કડક સૂચના પણ આપી હતી. બધા જામવા આવ્યા ત્યારે શીવસે શહેરમાં તપાસ કરવાનો આદેશ આપ્યો કે કોઈ બાકી છે કે કેમ?

થોડી વાર પછી પરિચારકો આવ્યા અને કહ્યું કે પીળા વસ્ત્ર પહેરેલા બ્રાહ્મણ આવવાની ના પાડે છે. આજે તેણે પીળા વસ્ત્રો ન પહેરવાનું વ્રત રાખ્યું છે.

આ સાંભળીને રાજકુમાર ખૂબ જ દુઃખી થયો. તેણે તરત જ બ્રાહ્મણ માટે લાલ રંગના કપડાં મોકલ્યા. બ્રાહ્મણ આ પહેરીને આવ્યો. શીવસેન સામે આવતાં જ તેની વાટકીમાંથી દૂધની ધાર નીકળી... અને તે શિવસેનના મોંમાં પડી ગઈ. આ જોઈને નગરવાસીઓ આશ્ચર્યચકિત થઈ ગયા અને એક સ્વરે કહ્યું: "આ રાજકુમાર શિવસેનની માતા છે."

તે પછી શિવ્સેએ રાણી સુલક્ષણાને બધું પૂછ્યું. રાણીએ રડતાં રડતાં બધું કહી દીધું. શિવસેન તેના નજીકના મિત્રને ભેટી પડ્યો અને તેને મહેલમાં પોતાની સાથે રાખ્યો. તે દિવસથી, આખા ગામની મહિલાઓએ મા જીવિકા માટે ઉપવાસ કરવાનું શરૂ કર્યું, જેથી તેઓ તેમના સારા ભરેલા બાળકોની સુરક્ષા કરી શકે.

શિવસે વર્ષો સુધી રાજીખુશીથી રાજ કર્યું.

“હે જીવિકા માતા! જેમ તમે બ્રાહ્મણના બાળકનું રક્ષણ કર્યું છે, તેમ સૌના બાળકોનું રક્ષણ કરો જે ઉપવાસ કરે છે અને તેમને સુખ અને સંપત્તિ આપે છે.